

ΠΑΡΑΦΥΛΛΙΣ ΤΟΥ «ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ»

Α' | 25 Ιουνίου 1880 | Α'

Τ' ΑΣΤΕΡΙΑ

ΔΙΗΓΗΣΙΣ ΕΝΟΣ ΒΟΣΚΟΥ

(Κατὰ Alphonse Daudet)

Τὸν καιρὸ ποῦ φύλαγα τὰ ζῶα ἔς τὸ Λουβερὸν, ἔμενα ἐβδομάδες δλόκληραι χωρὶς νὰ βλέπω ψυχὴ ζωντανή μόνος ἔς τὰς βοσκὰς μετὰ τὸ σκύλο μου Λαμπρῆ καὶ τὰ πρόβατά μου. Καμμὶ φορὰ ὁ ἀσκητὴς τοῦ Βαϊδοβουνοῦ περιούσε ἀπὸ 'κει ζητώντας βότανα, ἢ πάλι ἔδλεπα τὸ μαῦρο μοῦτρο κανενὸς καρβουνιέρη' αὐτοὶ ὅμως ἦταν ἀνθρώποι ἀπονήρευτοι, ἠλιθιοὶ ἐξ αἰτίας τῆς μοναξιάς, εἶχαν χάσει τὴν ὄρεξιν τῆς κουβέντας, ἔπειτα δὲν ἤξεραν καὶ τίποτε ἀπ' ὅσα κρυφολέγονταν ἔς τὰ χωριά καὶ ἔς τῆς πολιτείας. Ὡστε κάθε δεκαπέντε ἡμέραις, ἄμα ἀκουα τὰ κουδούνια τοῦ μουλαριῦ μου, ποῦ μοῦφερνε ἀπὸ τὸ σπῆτι τὰς προμήθειαις τῆς δεκαπενθημερίας, καὶ ἔδλεπα νὰ ξεπροβάλλῃ ἄλλο ἄλλο ἀπ' τὴν πλαγιὰ τοῦ βουνοῦ τὸ τρελλὸ κεφάλι τοῦ μικροῦ μιάρρου (*) ἢ τὰ κόκκινα μαλλιά τῆς γριῆς θεῖας Νοράντας, ἤμουνα μὲ τὴν ἀλήθεια πολὺ εὐτυχισμένος. Ἐμάθαινα γιὰ ὅλα τὰ νέα τοῦ χωριοῦ, μὲ πλεῖστον φρονιτικῶς νὰ ῥωτῶ τί γίνονται ἢ κὴρ τῶν ἰφεντάδων μου, ἢ κοκκωνίτσα Στεφανέττα, τὸ κείδ' ἔμορφο κορίτσι σὲ δυὸ λεῦγας τόπο γύρω γύρω. Χωρὶς νὰ δείχνω πῶς με παρνενοῖαζε, ἐξέτοζα ἀν' ἐπιήγειρε συχνά ἔς τὰ πανηγύρια, ἔς τὰ νυκτέρια, ἀν' τῆς τύχαιναν πάντα καινούργια ἐργαζάβου' κ' ἂν μ' ἐρωτοῦσε κανεὶς τί με μέλει γι' αὐτὰ ἔμενα φτωχὸ βοσκὸ τοῦ βουνοῦ, θὰ τοῦλεγα πῶς ἤμουνα εἰκοσι χρονῶν καὶ πῶς αὐτὴ ἡ Στεφανέττα ἦτον τὸ κείδ' ἔμορφο πρᾶμα ποῦ εἶχα ἰδεῖ ἔς τὴ ζωὴ μου.

Μιὰ κυριὰκὴ ὅμως, ποῦ πρόβαινα τὰς προμήθειαις, εἶδα πῶς ἀγοῦσαν. Τὸ πρῶτ' ἔλεγα: «Θ' ἀρχισε νὰ τελειώσῃ ἡ λειτουργίαν», ὕστερον ὅμως, ἰκεὶ κατὰ τὸ μεσημέρι, κὴ ἀνεί μὴ βροχὴ φοβερή, κ' ἐσυλλογίσθηκα πῶς οἱ δρόμοι θὰ ἤγάλασαν καὶ δὲν ἔμορθε ν' ἀναβῆ τὸ μουλάρι. Νιστὸ πολλὰ, ἔς τὰς τρεῖς ἢ ὡρα ποῦ εἶχα πλεῖσθ' ἀκαθάρσει ὁ οὐρανὸς καὶ τὸ βουνὸν ἠλαμπεκοποῦσε ἀπ' τὸ νερὸ καὶ τὸν ἥλιο, ἀκουα μέσα ἔς τὸ σταξίμο τῶν φύλλων καὶ ἔς τὸ ξεχειλισμὸν τῶν φουσκωμένων ποταμιῶν τὰ κουδούνια τοῦ μουλαριῦ γογγᾶ καὶ χαρωπὰ, ὅπως πηγαίνουν ἢ καμπάναις τὴ λαμπρῆ. Ὅμως δὲν τῶρρηνεν ὁ μικρὸς μιάρρος μήτε ἡ γριὰ Νοράντα. Ἦτανε . . . ἀν' βρῆτε ποῖός! . . . ἢ κοκκωνίτσα μας, παιδιὰ μου, ἢ ἔδιν' ἢ κοκκωνίτσα μας καθισμένη ἀνάμετα ἔς τὰ κορφίνια, ῥοδοκόκκινα ἀπ' τὸν ἀέρα τοῦ βουνοῦ καὶ τὴν ὄρεξιν τῆς βροχῆς.

*) Παιδί τοῦ ὑποστατικοῦ.

Ὁ μικρὸς ἦταν ἀρρωτὸς, ἢ θεῖα Νοράντα εἶχε πάει τὰς δεικνομαίαις ἔς τὰ παιδιὰ της. Ἡ ἔμορφη Στεφανέττα μοῦ εἶπε ὅλα αὐτὰ, ἐνῶ κατέβαινε ἀπὸ τὸ μουλάρι, κ' ἄκομη πῶς ἀρχισε νὰ ῥθῆ γιὰ τὴν ἰσχυρὴν ἔς τὸ δρόμο' ἀντὴν ἔβλεπε ὅμως κανεὶς μετὰ τὰ κυριὰκὰ τῆς βροχῆς, μετὰ τὴν κεντημένη κορδέλλα της, μετὰ τὸ ἔμορφο σορματάκι καὶ τὰς νταγιέλλαις της, θὰ ἔπιστευε περισσότερο πῶς εἶχε χαπομερῆσει σὲ κανένα χορὸν, πρὶν πῶς ζητοῦσε ναῦρῃ τὸ δρόμο της μετὰ ἔς τὰ βάρια. Ὡ τὸ μικροῦλάκι! . . . τὰ μάτια μου δὲν ἔμορθε νὰ ξεκολλήσουν ἀπὸ τὸ πάνω της. Ἡ ἀλήθεια εἶνε πῶς ποτὲ δὲν τὴν εἶχα ἰδεῖ ἀπὸ τόσο κοντά. Κάποτε τὸν χειμῶνα, ποῦ τα κοπάδια κατεβαίνουν ἔς τὸν κάμπο καὶ γύριζα τὸ βράδυ ἔς τὸ σπῆτι γιὰ νὰ φάω, ἔπερνε γλήγορα γλήγορα τὸ χατζάκι χωρὶς νὰ λέη λόγῳ ἔς τοὺς δούλους, πάντα στολισμένη καὶ ἄλλο πρὸς ἄλλο. . . . Καὶ τώρα τὴν εἶχα ἐδῶ, ἔμπροστά μου καὶ εἶχεν ἔρθει γιὰ τὸ χατζάκι μου' δὲν ἦταν νὰ χάσῃ κανεὶς τὸ μυαλό του;

Ἀφοῦ ἀδεύει ἀπὸ τὸ καλάθι τὰς προμήθειαις, ἢ Στεφανέττα ἀρχισε νὰ κωτὰζῃ με περιέργεια τριγύρω της. Ἀνασῆκωσε ἄλλο τὸ ὄρειόν της γιορτιάτικο φουστάνι, γιὰ τὴν ἔμορθε νὰ τὸ χαλάσῃ, καὶ μῆκε ἔς τὴν τᾶννη. Ἦθελε νὰ ἰδῆ τὴ γωνιά ποῦ πλάγιαζε, τὸ παχνὶ μετὰ τὸ χυρὸ, τὴν μεγάλη μου κάπα κρεμασμένη, τὸ τσακμακοτούφεκό μου. Ὅλα αὐτὰ τὴν διακένεδαζαν. — «Λοιπὸν ἐδῶ περναῖς τὴ ζωὴ σου, φτωχὲ μου βοσκῆ; Πῶς δὲν στενοχωρεῖσαι πάντα μοναχός; Τί κάνεις; Τί συλλογίζεσαι; . . . » Μοῦ ἤρχονταν νὰ τῆς ῥωτῶ: «Ἐστὴν κερά», καὶ δὲν θάλεγα φέμματα, μὲ εἶχα ἕνα τέτοιον φέβο ποῦ δὲν ἔμορθε ναῦρῃ ἕνα λόγῳ. Ὅρρω πῶς θὰ τὸ κατέλαβε καὶ τῆς ἀρεξε νὰ μεγαλῶνῃ τὴ στενοχωρία μου μετὰ τὰς διαβολαίαις της: — «Καὶ ἡ γλυκεῖά σου ἀγάπη, βοσκῆ, ἔρχεται νὰ σὲ βλέπῃ καμμὶ φορὰ; . . . Αὐτὴ θὰ ἦε γιὰ βέβαια ἢ Χρυσὴ Κατσὶνα ἢ ἐκείνη ἢ νεράϊδα Ἐπτερέλλα ποῦ τρέχει ἔς τὰς κορυφαίαις τῶν βουνῶν. . . . » Κ' ἐστὴν, ἐνῶ μοῦ μιλούσε καὶ γλυκογελοῦσε ἐμοῖαζε ἴσως ἴσως ἔταν νεράϊδα ποῦ φαίνεται γιὰ μιὰ στιγμή καὶ ὕστερον χάνεται — «Γιὰ σου βοσκῆ! — Ὄρα καλὴ, κερά!» Καὶ νὰ σου καὶ φεύγει μετὰ τὴν ἀεινά της κορφίνια. Ὅταν ἰσχυρὸς ἔς τὴν κατηφορικὸν μονοπάτι, μοῦ φαίνονταν πῶς τὰ λιθάρια, ποῦ κωλοῦσαν ἀπ' τὰ πέταλα τοῦ μουλαριῦ, μοῦ ἐπεφταν ἕνα ἕνα ἔπάνω ἔς τὴν καρδιά. Τὰ ἀκουα γιὰ πολὺ, γιὰ πολὺ, καὶ ὡς τὸ βράδυ ἔμενα ἄν' ἀποκοιμισμένος, χωρὶς νὰ χῶ τὸ μουλάρι νὰ κωνηθῶ κἄν, ἀπ' τὸ φόβο μήπως διώξω τὸ δειρὸ μου. Τὸ βράδυ βράδυ ἄμα ἢ ἀλλοῦ ἀρχισαν νὰ γίνονται οὐρανίαις καὶ τὰ ζῶα τρέβονταν τὸ ἕνα μετὰ τὸ ἄλλο καὶ ἔβλαζαν γιὰ νὰ μπου ἔς τὴν τᾶννη, ἀκούω νὰ με φωνάζουν ἀπὸ κάτω, καὶ βλέπω τὴν κοκκωνίτσα μας ὅχι περὶ γελαστὴ καθὼς πρὶν, τώρα ἔτρεμα ἀπ' τὸ κρῖο, ἀπ' τὸ φόβο, ἀπ' τὸ βρέξιμο. . . . Φαίνεται πῶς θὰ βρῆκε κάτω τὸν Σόργον φουσκωμένον, θὰ ἔβλεπε μετὰ κάθε τρόπο

νά τον περάσει και λίγο ελείψει να πνιγεί. Το τρομερό είναι πώς, τέτοιαν ώρα δεν έπρεπε πειρά να συλλογίζεται για να γυρίσει 'ς το σπίτι γιατί τον άλλο δρόμο ή κοκκωνίτσα μας δεν θα ήξερε ποτέ να τον εύρη κ' εγώ δεν μπορούσα ν' άρψω το κοπάδι. Αυτή η ιδέα, να περάσει την νύχτα 'ς το βουνό, την έβασάνιζε, το περισσότερο γιατί θα άνησυχούσαν οι 'δικοί της. Έγώ την έπαρηγόρησα όπως μπορούσα καλλίτερα: — «Τόν Άλωνάρη ή νύχτες είναι μικράς, κερά... δεν είναι παρά μία καλή στιγμή. . . .»

Άναψα εϋθύς μία μεγάλη φωτιά για να στεγνώσει τὰ ποδαράκια της και τὸ φουστάνι της, ποὺ ἦταν καταμουσχεμένα ἀπὸ τὰ νερά τοῦ Σόργου. Ἐπειτα τῆς έφερα γάλα, τυράκια* μὰ ἡ καυμένη ἡ μικρούλα δὲν εἶχε κοῦ μῆτε για νὰ ζεσταθῆ μῆτε για νὰ φάη, καὶ βλέποντας τὰ χοντρά δάκρυα, ποὺ ἀνέβαιναν 'ς τὰ μάτια της, μοῦ ἤρχουνταν κ' ἐμένα νὰ κλάψω. Εἶχε πλεῖσιν καλονυκτώσει καὶ εἶπα τῆς κοκκωνίτσας νάμπη νὰ ἡσυχάσῃ μὲς 'ς τὴ στάνη. Ἀφοῦ ἀπλωσα ἀπάνω 'ς τὸ φρέσκο ἄχυρο ἓνα ὠραῖο κατακαίνουργο τομάρι, τὴν ἐκαληνώτισα καὶ ἤπῃγα νὰ καθήσω ἔξω ἐμπρός 'ς τὴν πόρτα. . . . Μάρτυρας ὁ Θεός! μ' ὄλη τὴν ἀγάπη ποὺ μοῦ κλαίε τὸ αἷμα, καμμὴ κακὴ ἰδέα δὲν μοῦ ἤρθε τίποτε ἄλλο παρὰ μὴ μεγάλη ὑπερηφάνεια, ποὺ συλλογίζουμουν πῶς σὲ μὴ γωνιά τῆς στάνης κοντὰ κοντὰ μὲ τὸ κοπάδι ποὺ τὴν ἐβλεπε ξαφνισμένο, ἡ κόρη τῶν ἀρεντάδων μου — σὰν προβατίνια πειρὸ ἄσπρη καὶ πειρὸ ἀκριθὴ ἀπὸ ὄλαις ταῖς ἄλλαις — ἡσυχάζε ἐμπιστευμένη 'ς τὴ φύλαξί μου. Ποτὲ ὁ οὐρανὸς δὲν μοῦ εἶχε φανῆ τόσῳ βαθύς, ποτὲ τ' ἀστέρια τόσῳ λαμπρά! Βέβαινα ἡ πορτοῦλα τῆς στάνης ἀνοίγει καὶ παρουσιάζεται ἡ ἔμορφη Στεφανέττα. Δὲν μπορούσε νὰ κοιμηθῆ. Τὰ ζῶα ἴαλευσαν καὶ ἔκαναν τὸ ἄχυρο νὰ τριζῆ ἡ ἐβέλαζαν 'ς τῶνειρό τους κἀλλια εἶχε νάρθη κοντὰ 'ς τὴ φωτιά. Ἐάν εἶδα ἐγὼ αὐτὸ τῆς ἔριξα τὸ γιδιτόμαρό μου 'ς τοὺς ὄμους, ζωντανέψα τὴ φλόγα καὶ ἐμείναμε καθισμένοι κοντὰ κοντὰ χωρὶς νὰ μιλοῦμε. Ἄν ἔχετε περάσει ποτὲ τὴ νύχτα ἔξω, ξέρετε πῶς τὴν ὥρα ποὺ ἐμεῖς κοιμούμεθα ἓνας ἄλλος κόσμος ζυπνᾷ μες 'ς τὴ μοναξιά καὶ τὴν ἡσυχία. Τότε ἡ βρύσκις τραγουδοῦνε πειρὸ γλυκὰ καὶ οἱ βάλτοι ἀνάβουν μικραῖς φωτίταις. Ὅλα τὰ στοιχεῖα τοῦ βουνοῦ πηγαινοέρχονται ἐλεύθερα καὶ μέσα 'ς τὸν ἀέρα πετοῦνε κάτι φωνουλαῖς κάτι μικροὶ κρότοι ἴσάν ν' ἀκούωνται τὰ κλαριά ποὺ μεγαλώνουν τὸ χόρτο ποὺ ψιλόνει. Τὴν ἡμέρα ζοῦνε τὰ ζωντανὰ τὴν νύχτα ὅμως ζοῦνε τὰ ἄψυχα. Ὅταν δὲν εἶνε κανεῖς συνειθισμένοι, ὅλα αὐτὰ τὸν φοβίζου. . . . Γι' αὐτὸ ἡ κοκκωνίτσα μας ὄλο ἀνατρίχιαζε κ' ἐζάρονε ἀπάνω μου 'ς τὸν παραμικρὸ κρότο. Ἐκεῖ δὲ μὴ φωνὴ μελαγχολικὴ ἔφυγε ἀπὸ τὸν βάλτο ποὺ γυάλιζε λίγο παρὰ κάτω καὶ ἔφτασε τρεμουλιαστὴ ὡς ἐμᾶς. Τὴν ἰδίαν στιγμή ἓνα ἔμορφο ἀστέρι ἐκύλισε ἀπάνω ἀπ' τὰ κεφάλια μας κατὰ τὴν ἰδίαν μεριά ἴσάν νὰ φερνε μαζὴ του καὶ φῶς τὸ παράπονο ἐκεῖνο, ποὺ εἶχαμε ἀκούσει.

— «Τί εἶνε;» μ' ἐρώτησε σιγαλὰ ἡ Στεφανέττα.

— Μὴ ψυχὴ ποὺ ἔμπαίνει 'ς τὸν παράδεισο, κερά* καὶ ἐσταυροσκοπήθηκα. Ἐίκαμε κ' ἐκεῖνη τὸ σταυρὸ της καὶ ἔμεινε για μὴ στιγμὴ πολὺ συλλογισμένη. Ἐπειτα μοῦ εἶπε: «Εἶνε λοιπὸν ἀλήθεια πῶς εἶθε μάγοι ἐσεῖς;

— Καθόλου, κοκκωνίτσα, ἐδῶ ὅμως ζοῦμε κοντήτερα 'ς τ' ἀστέρια καὶ ξέρομαι τί γίνεται ἐκεῖ πάνω καλλίτερα ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους τοῦ κάμπου.

Ἐκεῖνη κῦτταζε πάντα 'ς τὰ ψηλά μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο 'ς τὸ χεράκι της καὶ τυλιγμένης τὸ τομάρι σὰν μικρὸς χαριτωμένος βοσκός. «Τί ὠραῖα! Ποτέ μου δὲν εἶχα ἰδεῖ τόσα. . . . Ξερεῖς τὰ ὀνόματά τους, βοσκέ;

— Βέβαια, κερά. . . . Νά, ἐκεῖ εἶνε ἡ Ἀμαξα τῶν ψυχῶν (Μεγάλη Ἄρκτος) μὲ ταῖς τέσσαρες ἀστραφτεραιὶς ῥόδαις της. Τὰ τρία ἀστέρια ποὺ πηγαινοῦν μπροστὰ εἶνε τὰ Τρία ζῶα κ' ἐκεῖνο τὸ μικρούτσικο, ποὺ εἶνε κοντὰ 'ς τὸ τελευταῖο εἶνε ὁ Ἀμαξῆς. Βλέπετε ὀλόγυρα αὐτὴ τὴ βραχὴ ἀπ' ἀστέρια ποὺ πέφτου; Εἶνε ὅσαις ψυχαῖς δὲν τῆς θέλει ὁ Θεός; 'ς τὸ σπίτι του. . . . Λίγο πάρα κάτω νὰ ἡ Τσουγγρίνα* ἢ οἱ Τρεῖς βασιλιῆδες (Ὠρίων), αὐτὸ εἶνε τὸ ἴδιό μας ῥολοῖ. Μοναχὰ ποὺ τὸ βλέπω, καταλαβαίνω πῶς εἶνε τόρα μετανύχτα. . . . Τὸ πειρὸ ἔμορφο ὅμως ἀπ' ὄλα τ' ἀστέρια εἶνε τὸ δικό μας, κερά, τ' Ἀστέρι τοῦ βοσκοῦ, ποὺ μᾶς φέγγει τὴν αὐγὴ, ὅταν θγαζῶμε τὸ κοπάδι, καὶ πάλι τὸ θράδου, ὅταν τὸ μπάζωμε 'ς τὴ στάνη. Τὸ λέμε ἀκούη καὶ Μαγγελόνη, ἡ ἔμορφη Μαγγελόνη ποὺ κυνηγᾷ τὸν Πέτρο (Κρόνος) καὶ καθ' ἑπτὰ χρόνια, παντρεύονται.

— Τί, βοσκέ, παντρεύονται λοιπὸν καὶ τ' ἄστρα;

— Βέβαια, κερά! »

Καὶ ἐνῶ ἐτοιμάζουμουν νὰ τῆς ἐξηγήσω τί ἦταν αὐταῖς ἡ παντρεῖσις, ν' ἐνοιώθω κάτι δραστερὸ κ' ἔλαφρὸ νὰ γέρνη σιγαλὰ 'ς τὸν ὦλό μου. Ἦτον τὸ νυσταγμένο κεφάλι της ποὺ ἀκουμποῦσε ἐπάνω μου, μαζὴ μ' ἓνα ἔμορφο κουδάριασμα ἀπὸ κορδέλλαις, νταντέλλες καὶ μαλλιά. Ἐμεινε ἔτσι χωρὶς νὰ κουνηθῆ ὡς τὴν ὥρα ποὺ ἐβύσθησαν τ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ. Ἐγὼ τὴν ἐβλεπα κοιμισμένη κ' ἐνοιώθω μέσα μου λίγη ταραχὴ, μὲ εἶχε ὅμως φυλάξει ἀπὸ κάθε πειρασμὸ ἡ ἔξιαστερη νύχτα, ποὺ πάντα μοῦ δινε καλαῖς ἰδέαις. Γύρω μας τὰ στέρια ἤπαιναν ἄφωνα τὸ δρόμο τους, ἡμέρα ἴσάν ἓνα μεγάλο κοπάδι πρόβατα, καὶ κάποτε ἴφαναζόμενον πῶς ἓνα ἀπ' τὰ στέρια ἐκεῖνα, τὸ πειρὸ ἔμορφο, τὸ πειρὸ λαμπερὸ, ἔχασε τὸν δρόμο του καὶ ἤρθε ν' ἀκουμπήσῃ 'ς τὸν ὦλό μου για νὰ κοιμηθῆ.

* Ἀπόχρη

*) Κηπουρικὸν ἐργαλεῖον (gâteau).